

استادبانک

نمونه سوالات همراه با جواب و

گام به گام کتاب‌های درسی

به طور کامل رایگان در

اپلیکیشن استادبانک

به جمع ده‌ها هزار کاربر اپلیکیشن رایگان استادبانک پیوندید.

[لینک دریافت اپلیکیشن نمونه سوالات استادبانک \(کلیک کنید\)](#)

* برای مشاهده نمونه سوالات دانلود شده به صفحه بعد مراجعه کنید.

۱- جدول رسم کنید و به طور گروهی و با هم فکری یکدیگر، عواملی را که موجب همگرایی و واگرایی در منطقه‌ی ژئوپلیتیکی خلیج فارس می‌شوند، فهرست کنید.

عوامل همگرایی	عوامل واگرایی
- اشتراک دینی (مسلمان بودن)	- اختلافات مرزی
- وابستگی مشترک به تنگه هرمز	- .....
-	- .....

« پاسخ »

عوامل همگرایی: داشتن کتاب واحد و مراکز مذهبی مشترک
عوامل واگرایی: دخالت بیگانگان - وجود نیروهای خارجی در منطقه

۲- چرا قدرت‌های جهانی به منطقه‌ی خلیج فارس توجه خاصی دارند؟ چند دلیل بیان کنید.

« پاسخ »

دارای ذخایر عظیم نفت و گاز می‌باشد. منطقه ژئوپلیتیکی می‌باشد که قاره‌های مختلف را به هم وصل می‌کند.

۳- کدام کشورها بیش‌ترین طول ساحل و کدام کشورها کم‌ترین طول ساحل را با خلیج فارس دارند؟

« پاسخ »

ایران بیشترین طول ساحل و کویت و بحرین کمترین طول ساحل را دارند.

۴- با توجه به نقشه، کشورهای منطقه‌ی ژئوپلیتیکی خلیج فارس را نام ببرید.

« پاسخ »

ایران - عمان - بحرین

۵- با استفاده از کاغذ پوستی (کالک) ، محدوده‌ی خلیج فارس و دریای عمان را از روی یک نقشه ترسیم کنید. سپس، از کاغذپوستی کپی بگیرید. محل بنادر خرمشهر، امام‌خمینی، بوشهر، بندرعباس، بندر لنگه، بندر شهید رجایی، جاسک و چابهار و هم‌چنین جزایر متعلق به ایران را روی نقشه معین کنید. نقشه را رنگ‌آمیزی نمایید و راهنمای مناسبی برای آن طراحی کنید.

« پاسخ »

۶- روی اطلس، این کشورها را پیدا کنید و شکل هریک را بنویسید.

افغانستان ( ) ، ژاپن ( ) ، فرانسه ( ) ، سوئد ( ) ، فیلیپین ( ) ، ایتالیا ( )

« پاسخ »

افغانستان (فشرده) - ژاپن (پاره‌پاره) - فرانسه (فشرده) - سوئد (طویل) - فیلیپین (پاره‌پاره) - ایتالیا (دنباله‌دار و طویل)

۷- روی یک اطلس جغرافیایی، اشکال کشورهایی که در صفحه‌ی ۱۵۰ آمده است، پیدا کنید و نشان دهید.

« پاسخ »

مغولستان: فشرده - زامبیا: طویل - صربستان: دنباله‌دار - لسوتو: فشرده

۸- روی یک اطلس جغرافیایی، چند کشور محصور در خشکی را پیدا کنید و نام ببرید.

« پاسخ »

به عنوان نمونه: افغانستان - مغولستان - صربستان

۹- بیندیشیم: علل و عوامل بروز جنگ بین کشورها کداماند؟ چه راهکارهایی برای مقابله با جنگ و برقراری صلح در جهان وجود دارد؟

« پاسخ »

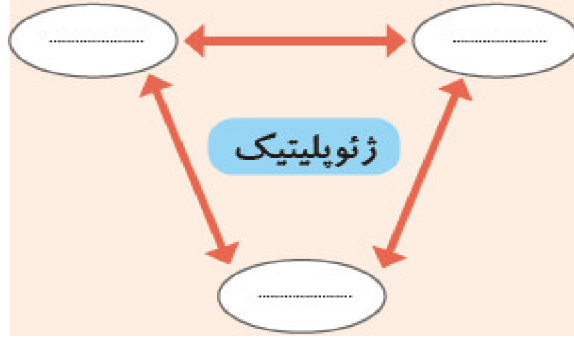
اختلاف مرزی - سیاست کشورهای استعمارگر برای تجزیه کشورها و دخالت آنها در امور کشورها - حفظ اتحاد و استقلال واقعی کشورها - عدم دخالت بیگانگان

۱۰- ناحیه یا منطقه ژئوپلیتیکی را تعریف کنید.

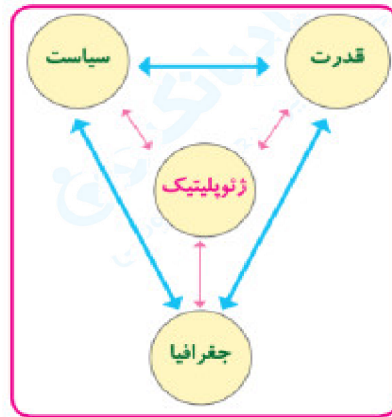
« پاسخ »

منطقه ژئوپلیتیکی عبارت است از بخشی از سطح زمین یا تعدادی کشور همجوار که به دلیل داشتن ارزشهای جغرافیایی، بازیگران سیاسی برای کنترل یا تصرف آنها با یکدیگر وارد تعامل (کنش و واکنش) می‌شوند. این تعامل ممکن است مذاکره، همکاری و همبستگی یا رقابت و کشمکش و حتی جنگ باشد.

۱۱- با نوشتن کلمات مناسب داخل دایره‌ها و ترسیم پیکان‌ها روی مدل، معنا، مفهوم ژئوپلیتیک را نشان دهید.

« پاسخ »

۱۲- جدولی با دو ستون رسم کنید. برای ستون عنوان «نقش مثبت» و برای ستون دیگر عنوان «نقش منفی» بگذارید. عوامل پنج‌گانه‌ی جغرافیایی مؤثر در قدرت ملی را بخوانید. سپس، برای هریک از مصادیق آن در ستون مثبت یا منفی یک سطر بنویسید.

« پاسخ »

عوامل جغرافیایی قدرت	نقش مثبت	نقش منفی
موقعیت جغرافیایی کشور	کشورهایی که در موقعیت جغرافیایی مناسب قرار دارند از قدرت بیش‌تری برخوردارند مانند ایران که در نزدیک تنگه هرمز قرار دارد و ...	کشورهایی که در موقعیت جغرافیایی نامناسب قرار دارند معمولاً ضعیف‌اند مانند افغانستان و مغولستان که به آب‌های آزاد راه ندارند و ...
وسعت، شکل و ناهمواری‌های کشور	وسعت زیاد، شکل مناسب و قرار گرفتن مناسب ناهمواری‌ها قدرت ملی را افزایش می‌دهد مثلاً کشور ایران قوی‌تر از بحرین و قطر است زیرا بزرگ‌تر است و ...	کمی وسعت، شکل نامناسب و قرار گرفتن نامناسب ناهمواری‌ها موجب کاهش قدرت ملی می‌شود مثلاً کشور نروژ به دلیل شکل طویل در اداره امور کشور با مشکل روبه‌رو است و ...
بنیادهای زیستی کشور	آب، خاک، آب و هوا و پوشش گیاهی مناسب موجب افزایش قدرت ملی می‌شود و ...	آب، خاک، آب و هوا و پوشش گیاهی نامناسب موجب کاهش قدرت ملی می‌شود مثلاً اگر مشکل آب در کشور حل نشود کشور ما در آینده از نظر قدرت ملی ضعیف خواهد شد و ...
منابع انرژی و معدنی کشور	اگر از منابعی مانند نفت و گاز در کشور در جهت توسعه صنایع قرار بگیرند موجب افزایش قدرت ملی می‌شود و ...	اگر اقتصاد کشوری وابسته به صادرات آن‌ها منابع انرژی و معادن باشد، یک ویژگی منفی و عامل کاهش قدرت ملی تلقی می‌شوند و ...
جمعیت کشور	داشتن جمعیت فعال و جوان، باسواد و دارای مهارت که فرصت‌های اشتغال و پیشرفت برای آن‌ها در کشور فراهم شده باشد، از عوامل قدرت ملی محسوب می‌شود و ...	جمعیت کم کشور را ضعیف می‌کند و ...

۱۳- با توجه به آنچه در تاریخ درباره‌ی جنگ جهانی دوم خوانده‌اید، تأثیر آب و هوا را بر عامل قدرت دفاعی روسیه در مقابل آلمان توضیح دهید.

« پاسخ »

وجود آب و هوای سرد در روسیه در زمستان موجب شکست روسیه در جنگ جهانی دوم در مقابل آلمان شد و ...

۱۴- مطالعه‌ی موردی ۳، منطقه‌ی ژئوپلیتیکی خلیج فارس و مطالعه‌ی موردی ۴ منطقه‌ی ژئوپلیتیکی اتحادیه اروپا را در کلاس بخوانید و فعالیت‌های مربوط به آنرا انجام دهید.

« پاسخ »

پاسخ به عهده‌ی دانش‌آموز

۱۵- به چند گروه تقسیم شوید. عوامل مؤثر در قدرت ملی را مطالعه کنید. در هر گروه یک یا دو عامل (به‌جز عوامل جغرافیایی) را انتخاب نمایید و درباره‌ی مصادیق آن گفت‌وگو کنید. سپس هر گروه توضیح دهد که هر یک از موارد چگونه می‌تواند موجب افزایش قدرت ملی شود و در چه شرایطی ممکن است قدرت ملی یک کشور را کاهش دهد و آنرا ضعیف کند.

« پاسخ »

پاسخ به عهده دانش‌آموز

۱۶- نظریه‌ی راتزل را نقد کنید.

« پاسخ »

همیشه کشورهای کوچک ضعیف نمی‌باشند. برطبق نظر راتزل کشورهای کوچک نابود می‌شوند ولی امروزه می‌بینیم که در جهان کشورهای کوچک زیادی وجود دارند و حتی بعضی از آنها کشورهای نسبتاً قدرتمندی به حساب می‌آیند و ...

۱۷- شرایط مربوط به تبدیل شدن به قدرت دریایی از نظر «ماهان» را بخوانید. سپس بگویید کدام یک از این شرایط در ایران وجود دارد؟ کدام یک باید تقویت شود؟ پیشنهاد شما برای تقویت آنها چیست؟

« پاسخ »

وجود سواحل طولانی در جنوب و شمال کشور شرایط را برای تبدیل کردن ایران به یک قدرت دریایی فراهم کرده است و ...

۱۸- با مراجعه به قرآن کریم، معنی آیه‌ی شریفه‌ی «وَاعِدُوا لَهُمْ مَا اسْتَطَعْتُمْ مِنْ قُوَّةٍ» را پیدا کنید و بنویسید.

« پاسخ »

هر نیرویی در قدرت دارید، برای مقابله با آنها [= دشمنان]، آماده سازید!

۱۹- به نظر شما آیا عوامل جغرافیایی مانند موقعیت جغرافیایی، آب و هوا و منابع طبیعی می‌توانند بر قدرت یک گروه اجتماعی یا ملت تأثیری داشته باشند؟ مثالی ذکر کنید.

« پاسخ »

عوامل جغرافیایی مانند موقعیت جغرافیایی و آب و هوا و منابع طبیعی تأثیر زیادی در قدرت یک گروه یا یک ملت دارد. مثلاً کشور ما به واسطه دسترسی به تنگه هرمز و داشتن سواحل طولانی با خلیج فارس و دریای عمان کشور قدرتمندی در منطقه به حساب می‌آید و ...

۲۰- برداشت شما از واژه‌ی قدرت چیست؟ چند مثال درباره‌ی قدرت یک فرد یا گروه اجتماعی بیان کنید.

« پاسخ »

قدرت به معنای داشتن توانایی است. قدرت به توان و استعداد انسان برای انجام دادن کاری که مطلوب اوست، گفته می‌شود. مثلاً بعضی از افراد در جامعه به واسطه داشتن پول زیاد و ثروت زیاد قدرتمند می‌باشند و یا بعضی از افراد به واسطه اتصالشان به حکومت قدرت زیادی دارند.

۲۱- بگویید کدام منطقه (خلیج فارس یا اتحادیه‌ی اروپا) در همگرایی و رسیدن به وحدت موفق‌تر بوده است؟ عوامل واگرایی در کدام منطقه بیش‌تر است؟ به نظر شما، برای کاهش واگرایی در منطقه‌ی مذکور چه می‌توان کرد؟

« پاسخ »

کشورهایی مثل ایران و عمان نمونه موفق همگرایی در منطقه خلیج فارس می‌باشند. عوامل واگرایی در منطقه خلیج فارس با دخالت آمریکا و کشورهای قدرتمند غربی و همراهی بعضی از کشورهای عربی بیشتر شده که با برقراری روابط دوستانه و تعامل بین کشورهای منطقه خلیج فارس می‌تواند به همگرایی تبدیل شود.

۲۲- جدول رسم کنید و به طور گروهی و با همفکری یک‌دیگر، عوامل همگرایی و واگرایی را در منطقه‌ی اتحادیه‌ی اروپا فهرست کنید.

عوامل واگرایی	عوامل همگرایی
.....	.....

« پاسخ »

عوامل همگرایی: پول واحد - منافع مشترک
عوامل واگرایی: خروج کشورهای قدرتمند اتحادیه - عدم اجرای قوانین توسط کشورهای قدرتمند اتحادیه - دخالت در امور داخلی کشورهای ضعیف اتحادیه

۲۳- کشورهای عضو اتحادیه‌ی اروپا را نام ببرید.

« پاسخ »

فرانسه - انگلستان - ایتالیا - آلمان - سوئد - اسلواکی - یونان - دانمارک - صربستان - چک - ایرلند - هلند - بلژیک - لهستان - اسپانیا - استونی - اسلوانی - بلغارستان - پرتغال - رومانی - فنلاند - قبرس - کرواسی - لتونی - لوکزامبورگ - لیتوانی - مالت - مجارستان

۲۴- کدام گزینه نادرست است؟

- (۱) حاکمیت یعنی داشتن استقلال و بی‌نیازی از نظارت دولت‌های خارجی
- (۲) حاکمیت یک کشور نشان‌دهنده اقتدار سیاسی یک کشور است.
- (۳) حاکمیت فقط مخصوص امور داخلی کشور می‌باشد.
- (۴) حاکمیت رکن چهارم از ارکان یک کشور است.

« پاسخ »

گزینه ۳ پاسخ صحیح است.
نکته: حاکمیت باید در تمام امور داخلی و خارجی کشور وجود داشته باشد تا به استقلال و اقتدار سیاسی برسد.

۲۵- در کدام گزینه به ترتیب، دلیل محدودیت کشاورزی در «روسیه» و مشکلات ایجاد خطوط ارتباطی در «تایلند» به درستی بیان شده است؟

- (۱) وسعت - وضع ناهمواری
- (۲) وسعت - موقع جغرافیایی
- (۳) موقع جغرافیایی - شکل سرزمین
- (۴) وضع ناهمواری - شکل سرزمین

« پاسخ »

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. دلیل محدودیت کشاورزی روسیه: موقعیت جغرافیایی و قرار گرفتن در عرض‌های جغرافیایی بالا و برودت هوا
دلیل مشکلات ایجاد خطوط ارتباطی در تایلند: شکل سرزمین که به صورت پاره پاره است.

۲۶- «هارتلند» در نظریه‌ی مکیندر کجای جزیره‌ی جهانی قرار دارد؟

- (۱) شمال شرقی آسیا و شرق اروپا
- (۲) شرق و غرب قاره‌ی اروپا
- (۳) شرق اروپا
- (۴) جنوب غربی آسیا

« پاسخ »

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. مکیندر معتقد بود که بخش عمده‌ی خشکی‌های جهان، سه قاره‌ی به هم چسبیده‌ی آسیا، اروپا و آفریقا است و جزیره‌ی جهانی نام دارد. او در این جزیره، منطقه‌ی خشکی اوراسیا را قلعه‌ی جهان می‌دانست. مکیندر بخش مرکزی این منطقه را محور یا قلب خشکی جهان (هارتلند) نامید. او معتقد بود که این منطقه، یعنی شرق اروپا، منبع بزرگ قدرت است و هر کس بر منابع آن مسلط شود، می‌تواند بر کل جزیره‌ی جهانی و جهان فرمان براند.

۲۷- به ترتیب نظریه‌های ژئوپلیتیکی زیر، مربوط به کدام دانشمندان است؟

- الف) فضای حیاتی   ب) قدرت دریایی
ج) قدرت خشکی
- (۱) مکیندر - آلفرد ماهان - راتزل
(۲) راتزل - آلفرد ماهان - مکیندر
(۳) مکیندر - راتزل - آلفرد ماهان
(۴) راتزل - مکیندر - آلفرد ماهان

« پاسخ »

گزینه ۲ پاسخ صحیح است.
الف) فضای حیاتی ← راتزل
ب) قدرت دریایی ← آلفرد ماهان
ج) قدرت خشکی ← مکیندر

۲۸- کدام گزینه پیش‌شرط قدرت یک کشور است؟

- (۱) شکل یک کشور   (۲) منابع انرژی
(۳) وسعت یک کشور   (۴) جمعیت زیاد

« پاسخ »

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. جمعیت زیاد، پیش‌شرط قدرت است.

۲۹- قرار گرفتن منابع انرژی و معدنی در جهت توسعه‌ی صنایع، در قدرت ملی کدام کشورها تأثیرگذار است؟

- (۱) لهستان - تایلند   (۲) نیجریه - پرو
(۳) چین - برزیل   (۴) فنلاند - سوئد

« پاسخ »

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. اگر منابع انرژی و معدنی در کشوری در جهت توسعه‌ی صنایع قرار بگیرند (مانند چین و برزیل)، در قدرت آن کشور مؤثرند.

۳۰- با توجه به نظریات ژئوپلیتیکی، موارد کدام گزینه مصادیق مناسبی برای عبارات «الف»، «ب» و «ج» هستند؟

نظریه پرداز	توضیحات
«ج»	نفوذ و تأثیر قدرت دریایی در تاریخ
راتزل	«الف»
«ب»	تولید قدرت با تکیه بر خشکی‌ها

- (۱) حمله نظامی عراق به کویت - مکیندر - ماهان
- (۲) اهمیت قائل شدن برای موقعیت جغرافیایی - ماهان - مکیندر
- (۳) تأثیر بر سیاست‌های جنگ طلبانه آلمان - ماهان - مکیندر
- (۴) قدرت اقتصادی با داشتن جمعیت - مکیندر - ماهان

« پاسخ »

- گزینه ۱ پاسخ صحیح است.
- الف) برخی حمله‌های نظامی صورت گرفته در قرن اخیر (مانند حمله عراق به کویت)، نمونه‌ای از توسعه طلبی کشورها بر مبنای نظریه فضای حیاتی راتزل هستند.
- ب) مکیندر، جغرافی‌دان انگلیسی، در سال ۱۹۰۴ میلادی در مقاله‌ای با موضوع تولید قدرت، به خشکی‌ها توجه کرد.
- ج) نظریه قدرت دریایی را آلفرد ماهان مطرح کرد و کتاب معروف او، «نفوذ و تأثیر قدرت دریایی در تاریخ» است.

۳۱- بازیگران سیاسی و حکومت‌ها چگونه می‌توانند به اهداف خود دست پیدا کنند و طبق نظریه مکیندر، تسلط بر منابع کدام منطقه می‌تواند فرمانروایی بر کل جزیره جهانی را به دنبال داشته باشد؟

- (۱) با تقسیم در میان جمعیت - شرق اروپا
- (۲) با به دست آوردن قدرت - شرق اروپا
- (۳) با تقسیم قدرت در میان جمعیت - قاره آمریکا و اقیانوسیه
- (۴) با به دست آوردن قدرت - قاره آمریکا و اقیانوسیه

« پاسخ »

- گزینه ۲ پاسخ صحیح است. بازیگران سیاسی (مثل حکومت‌ها) با دست آوردن قدرت می‌توانند به اهداف خود برسند. مکیندر معتقد بود شرق اروپا، منبع بزرگ قدرت است و هرکس بر آن مسلط شود می‌تواند بر کل جزیره جهانی و جهان فرمان براند.

۳۲- با توجه به نقشه‌ی زیر، کدام گزینه مناطق «ژئوپلیتیک»

در جهان را به درستی نشان می‌دهد؟

- (۱) الف - ه
- (۲) ج - د
- (۳) الف - و
- (۴) ب - ج

« پاسخ »

گزینه ۴ پاسخ صحیح است.

از مناطق ژئوپلیتیکی جهان امروز می‌توان به مناطق خلیج فارس، اتحادیه‌ی اروپا، دریای خزر و قفقاز اشاره کرد.

۳۳- با توجه به نقش ناهمواری‌های کشور در قدرت ملی، کدام مورد درست است؟

- (۱) برای فعالیت اقتصادی به هزینه نیاز ندارند.
- (۲) در توسعه شبکه راه‌ها مناسب‌اند.
- (۳) از نظر دفاعی نقش مثبتی دارند.
- (۴) برای کشاورزی بسیار مناسب‌اند.

« پاسخ »

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. وسعت زیاد کشورها می‌تواند نقش مثبتی داشته باشد. به‌عنوان مثال در کشورهای وسیع در زمان جنگ می‌توانند نیروهای نظامی پشتیبان را به بخش دیگری منتقل کرد. البته وسعت زیاد اگر با کمبود جمعیت همراه باشد، دچار مشکل می‌شود.

۳۴- کدام مورد، شکل کشورها را به درستی مقایسه می‌کند؟

- (۱) در کشور نروژ همانند شیلی، نظارت حکومت بر همه قسمت‌های کشور با مشکل مواجه می‌شود.
- (۲) در کشور لهستان همانند تایلند، می‌توان در کمترین زمان از مرکز به تمام نقاط آن دسترسی پیدا کرد.
- (۳) در کشور شیلی برخلاف اندونزی، ایجاد خطوط ارتباطی، با مشکل مواجه می‌شود.
- (۴) در کشور لسوتو برخلاف آفریقای جنوبی، می‌توان قابلیت دفاعی زیادی را ایجاد نمود.

« پاسخ »

گزینه ۱ پاسخ صحیح است. دو کشور نروژ و شیلی از جمله کشورهای طویل محسوب می‌شوند. در این کشورها و همچنین کشورهای چند تکه (ژاپن و اندونزی)، نظارت حکومت بر همه قسمت‌های کشور و همچنین ایجاد خطوط ارتباطی با مشکل مواجه می‌شود.

- ۳۵- کدام عبارت تأثیر «توافق‌ها» و «تصمیمات سیاسی و اقتصادی» حکومت‌ها را بر فضای جغرافیایی بیان می‌کند؟
- (۱) احداث تونل مانش
  - (۲) اثرگذاری منطقه خلیج فارس بر سیاست‌های جهانی
  - (۳) طراحی محدوده طرح ترافیک زوج و فرد
  - (۴) استفاده از نیروی کار کودکان

« پاسخ »

گزینه ۱ پاسخ صحیح است. احداث تونل مانش تأثیر توافق سیاسی نمی‌باشند.

- ۳۶- کدام کشور، از پیشگامان نظام سیاسی «تک‌ساختی» در جهان است؟
- (۱) اسپانیا
  - (۲) فرانسه
  - (۳) انگلستان
  - (۴) آلمان

« پاسخ »

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. کشور فرانسه از پیشگامان نظام سیاسی تک‌ساختی در جهان است.

- ۳۷- کدام بخش از قاره‌های جهان دارای مناطق «ژئوپلیتیکی» هستند؟
- (۱) غرب آسیا - اتحادیه‌ی اروپا
  - (۲) آمریکای شمالی - شمال استرالیا
  - (۳) اتحادیه‌ی اروپا - آمریکای مرکزی
  - (۴) غرب آسیا - شمال آفریقا

« پاسخ »

گزینه ۱ پاسخ صحیح است. از مناطق ژئوپلیتیکی جهان امروز می‌توان به مناطق ژئوپلیتیکی قفقاز، خلیج فارس و دریای خزر در غرب آسیا و اتحادیه‌ی اروپا اشاره کرد.

- ۳۸- «مکیندر» جغرافی‌دان انگلیسی، کدام بخش جهان را برای قدرت‌های دریایی، غیرقابل دسترس می‌دانست؟

- (۱) رود دانوب در شرق روسیه تا دریای شمال در انگلستان
- (۲) رود اورال در شرق تا شبه‌جزیره‌ی بالکان در غرب
- (۳) رود دُن در غرب اروپا تا رود اورال در شرق
- (۴) رود ولگا در غرب تا سبیری در شرق

« پاسخ »

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. مکیندر در جزیره‌ی جهانی، منطقه‌ی خشکی اوراسیا (از رود ولگا در غرب تا سبیری در شرق) را قلعه‌ی (دژ) جهان می‌دانست و می‌گفت این منطقه برای قدرت‌های دریایی، غیرقابل دسترس است.

۳۹- کشورهای «اتحادیه‌ی نفتا» در کدام منطقه‌ی جهانی قرار دارد؟

- (۱) آمریکای شمالی و مرکزی
 (۲) آسیای جنوب و جنوب شرقی
 (۳) آمریکای جنوبی و مرکزی
 (۴) آسیای غربی و مرکزی

« پاسخ »

گزینه ۱ پاسخ صحیح است. اتحادیه‌ی نفتا مربوط به کشورهای آمریکای شمالی و مرکزی است.

۴۰- به کدام دلیل ایالات متحده‌ی آمریکا بعد از جنگ جهانی دوم به کشورهای جهان، سرمایه و کالا می‌داد؟

- (۱) بالا بردن قدرت خود در منطقه
 (۲) جلوگیری از صادرات کالا به روسیه
 (۳) جلوگیری از گسترش کمونیسم
 (۴) ایجاد شرکت‌های چندملیتی

« پاسخ »

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. آمریکا برای بهره‌برداری از منابع سرزمین‌های دیگر و هم‌چنین جلوگیری از گسترش کمونیسم، به کشورهای دیگر جهان، سرمایه و کالا می‌داد.

۴۱- بر اساس کدام نظریه «شرق اروپا» منبع بزرگ «قدرت» است و هرکس بر منابع آن مسلط شود، می‌تواند بر کل جزیره

جهانی و جهان فرمان براند؟

- (۱) قدرت ژئوپلیتیکی
 (۲) قدرت خشکی
 (۳) قدرت هوایی
 (۴) قدرت دریایی

« پاسخ »

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. بر اساس نظریه قدرت خشکی (بری) شرق اروپا منبع بزرگ قدرت است.

۴۲- «قدرت خشکی» در قالب کدام‌یک از نظریه‌های ژئوپلیتیکی قرار دارد و از سوی چه کسی ارائه شده است؟

- (۱) هارتلند - ماهان
 (۲) هارتلند - مکیندر
 (۳) فضای حیاتی - مکیندر
 (۴) فای حیاتی - راتزل

« پاسخ »

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. برخی از صاحب‌نظران درباره‌ی ارتباط عوامل جغرافیایی با سیاست و قدرت، به عوامل جغرافیایی دیگری چون قدرت خشکی، قدرت دریایی و قدرت هوایی و نظایر آن اشاره کردند. بر این اساس قدرت خشکی در قالب نظریه‌ی هارتلند است که از سوی مکیندر ارائه شده است.

۴۳- کدام یک از موارد زیر، درباره ارتباط جمعیت و قدرت ملی نادرست است؟

- (۱) جمعیت زیاد به همراه کیفیت و ترکیب سنی جمعیتی از عوامل اصلی قدرت ملی است.
- (۲) تنوع جمعیت یک کشور از نظر قومی، زبانی و دینی در افزایش قدرت ملی مؤثر است.
- (۳) از عوامل قدرت ملی داشتن جمعیت فعال، جوان، باسواد و دارای مهارت‌های اشتغال است.
- (۴) هر چه همگونی فرهنگی یک جمعیت بیش‌تر باشد، قدرت ملی یک کشور نیز بیش‌تر است.

« پاسخ »

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. در ارتباط بین جمعیت و قدرت ملی هر چه همگونی فرهنگی به همراه کیفیت و ترکیب سنی بیش‌تر باشد، تأثیر بیش‌تری در قدرت ملی کشورها دارد هم‌چنین داشتن جمعیت فعال، جهان، باسواد و دارای مهارت اشتغال عامل قدرت ملی است.

۴۴- کدام کشور حائل، بر اثر قرار گرفتن در یک موقعیت جغرافیایی در دوره‌هایی از تاریخ، موجودیت خود را از دست داده بود؟

- (۱) اتریش (۲) مجارستان (۳) رومانی (۴) لهستان

« پاسخ »

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. کشور لهستان که بین کشورهای روسیه و آلمان قرار گرفته بود در دوره‌هایی از تاریخ به دلیل همین موقعیت جغرافیایی، موجودیت خود را از دست داده است.

۴۵- کدام جدول نظریه‌های ژئوپلیتیکی دانشمندان جغرافیایی را به درستی نشان داده است؟

نظریه - قدرت	دانشمند جغرافیایی
کنترل و محاصره‌ی قدرت خشکی	آلفرد ماهان
فضای حیاتی و خشکی	مکیندر
فضای حیاتی و دریایی	راتزل

(۲)

نظریه - قدرت	دانشمند جغرافیایی
فضاهای دریایی و اقیانوسی	آلفرد ماهان
هارتلند	مکیندر
فضای حیاتی	راتزل

(۱)

نظریه - قدرت	دانشمند جغرافیایی
هارتلند	آلفرد ماهان
قدرت خشکی جهان	مکیندر
فضای حیاتی	راتزل

(۴)

نظریه - قدرت	دانشمند جغرافیایی
فضای دریایی و خشکی جهان	آلفرد ماهان
قدرت خشکی جهان	مکیندر
هارتلند	راتزل

(۳)

« پاسخ »

گزینه ۱ پاسخ صحیح است. آلفرد ماهان: فضاهای دریایی، اقیانوسی و کنترل و محاصره‌ی قدرت خشکی
مکیندر: قدرت خشکی جهان و نظریه‌ی هارتلند
راتزل: فضای حیاتی

- ۴۶- راه حل مناسب برای رسیدن به اهداف توسعه‌ی پایدار در کشور ایران چیست؟
- (۱) کاهش صدمات بهره‌گیری انسان از محیط و نزدیک شدن به رفاه بیش‌تر در محیط طبیعی
  - (۲) شناخت توان‌های جغرافیایی و درک صحیح ظرفیت‌های محیطی ایران
  - (۳) حفاظت از منابع طبیعی و سامان دادن به توان‌های جغرافیایی
  - (۴) جلوگیری از تخریب محیط زیست برای تداوم زندگی آرام در محیط

« پاسخ »

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. شناخت توان‌های جغرافیایی و درک صحیح ظرفیت‌های محیطی ایران، راه حل مناسبی برای رسیدن به اهداف توسعه‌ی پایدار در ایران است.

- ۴۷- کدام موارد، مکان و نوع دریاچه را به درستی بیان کرده است؟

- الف) دریاچه مهارلو: استان فارس، دائمی
  - ب) دریاچه‌ی نیریز: غرب استان فارس، دائمی
  - ج) دریاچه‌ی زریبار: غرب مریوان در استان کردستان، فصلی
  - د) دریاچه‌ی مسیله: شرق قم، فصلی
  - هـ) دریاچه‌ی هامون: استان کرمان، فصلی
  - و) دریاچه‌ی پریشان: استان فارس، دائمی
- (۱) الف - ج - د   (۲) ب - د - و   (۳) الف - د - و   (۴) ب - ج - هـ

« پاسخ »

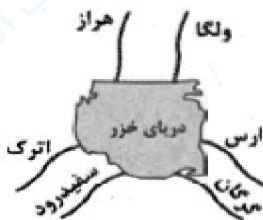
گزینه ۳ پاسخ صحیح است. بررسی موارد نادرست:

ب) دریاچه‌ی نیریز در شرق استان فارس و فصلی است.

ج) دریاچه‌ی زریبار، دائمی است.

هـ) دریاچه‌ی هامون در استان سیستان و بلوچستان قرار دارد.

- ۴۸- با توجه به نقشه‌ی زیر، کدام گزینه جهت رودهای ورودی به دریای خزر را به درستی نشان داده است؟

- (۱) اراس - گرگان
- (۲) ولگا - سفیدرود
- (۳) هراز - سفیدرود
- (۴) اترک - ولگا

« پاسخ »

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. رودهای ولگا، گرگان و سفیدرود به درستی در نقشه نشان داده شده‌اند.

- ۴۹- کدام موارد، مناطق ژئوپلیتیکی در جهان را معرفی می کنند؟
- (الف) کشورهای عضو اوپک - کشورهای عضو آسه آن
(ب) خلیج فارس - اتحادیه ی اروپا
(ج) کشورهای عضو جنبش غیرمتعهد - کشورهای عضو اگو
(د) دریای خزر - قفقاز
- (۱) الف - ب (۲) ب - ج (۳) الف - ج (۴) ب - د

« پاسخ »

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. از مناطق ژئوپلیتیکی جهان امروز می توان به مناطق خلیج فارس، اتحادیه ی اروپا، دریای خزر و قفقاز اشاره کرد.

- ۵۰- کشورهای حائل شامل چه نوع کشورهایی هستند؟
- (۱) کشورهایی که دارای قدرت بزرگ دریایی هستند و به آب های آزاد راه دارند.
(۲) کشورهایی که بین دو یا چند قدرت بزرگ قرار گرفته اند.
(۳) داشتن موقعیت نسبی خوب و کیفیت فضای سرزمین را شامل می شود.
(۴) کشوری که قدرت نظامی قوی و جمعیت زیاد در بین کشورهای همسایه ی خود قرار دارد.

« پاسخ »

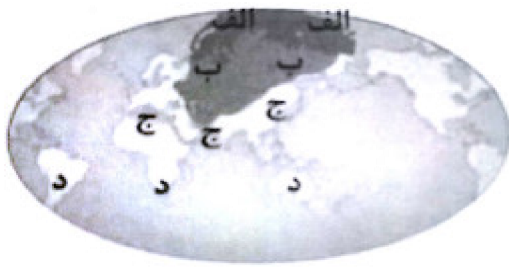
گزینه ۲ پاسخ صحیح است. به کشورهایی که بین دو یا چند قدرت بزرگ قرار دارند، و معمولاً موقعیت آسیب پذیری پیدا می کنند را کشورهای حائل می گویند.

- ۵۱- کدام گزینه دو نمونه از کشورهای محاطی در جهان را نشان می دهد؟
- (۱) سری لانکا - استونی
(۲) سن مارینو - بوتان
(۳) لیختن اشتاین - گویان فرانسه
(۴) لسوتو - سوازیلند

« پاسخ »

گزینه ۳ پاسخ صحیح است.

۵۲- با توجه به نقشه‌ی جهان، از نظر مکیندر جغرافیدان انگلیسی، قلب خشکی جهان در کجا قرار دارد؟

- (۱) الف
- (۲) ب
- (۳) ج
- (۴) د

« پاسخ »

گزینه ۲ پاسخ صحیح است.

۵۳- کدام یک از عوامل زیر نقش مهمی در تولید قدرت یک کشور دارند؟

- (۱) عوامل و ارزش‌های جغرافیایی
- (۲) رهبران ایدئولوژیک
- (۳) نظام سیاسی مقتدر
- (۴) گروه‌ها و احزاب سیاسی

« پاسخ »

گزینه ۱ پاسخ صحیح است. عوامل و ارزش‌های جغرافیایی، نقش مهمی در تولید قدرت برای یک کشور دارند.

۵۴- کدام گزینه در رابطه با قسمت «الف» شکل مقابل درست است؟

- (۱) هلال داخلی
- (۲) هلال خارجی
- (۳) قلعه جهانی
- (۴) منطقه قطب

« پاسخ »

گزینه ۴ پاسخ صحیح است.

۵۵- معمولاً در کدام منطقه آب و هوایی امکان تبدیل کشورها به قدرت های سیاسی منطقه ای بیشتر است؟
 A (۱) B (۲) C (۳) D (۴)

« پاسخ »

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. معمولاً امکان تبدیل کشورهایی که در منطقه معتدل (علامت آب و هوا: «C») واقع شده اند، به قدرت های سیاسی منطقه ای یا جهانی بیشتر است.

۵۶- کدام گزینه درباره تقسیم بندی عوامل جغرافیایی مؤثر در قدرت ملی صحیح است و به ترتیب پیش شرط قدرت و عامل مؤثر در افزایش قدرت کدام است؟

- ۱) موقعیت جغرافیایی، شکل و وسعت و ناهمواری ها، عوامل علمی و فناورانه، عوامل بین المللی، نیروی انسانی و جمعیت - منابع انرژی و معدنی زیاد - نیروی نظامی و دفاعی
- ۲) موقعیت جغرافیایی، وسعت، شکل و ناهمواری ها، بنیادهای زیستی، منابع انرژی و معدنی، جمعیت - جمعیت زیاد - همگونی جمعیت از نظر قومی، زبانی و دینی
- ۳) عوامل اقتصادی، عوامل فرامرزی، منابع زیستی، نیروی انسانی و جمعیت، وسعت و شکل، منابع زیرزمینی، وسعت زیاد - همگونی جمعیت از لحاظ زبانی، فرهنگی و آیینی - جمعیت زیاد
- ۴) موقعیت جغرافیایی، عوامل سیاسی، نظامی، فضایی، توپوگرافی، وسعت، شکل و ناهمواری، داشتن منابع انرژی زیاد - همگونی جمعیت از نظر قومی، زبانی و دینی - نیروی نظامی و دفاعی

« پاسخ »

گزینه ۱ پاسخ صحیح است. عوامل مؤثر در قدرت ملی را می توان به پنج گروه تقسیم کرد: ۱- موقعیت جغرافیایی کشور ۲- وسعت، شکل و ناهمواری های کشور ۳- بنیادهای زیستی کشور ۴- منابع انرژی و معدنی کشور ۵- جمعیت کشور

داشتن جمعیت زیاد از عوامل قدرت ملی است و جمعیت زیاد پیش شرط قدرت است اما کیفیت و ترکیب جمعیت نیز اهمیت دارد.

همگونی جمعیت از نظر قومی، زبانی و دینی در افزایش قدرت ملی مؤثر است.

- ۵۷- هر یک از مصادیق «وحدت قومی و نژادی - نفوذ رسانه‌ای و خبری - افتخارات ملی - منابع زیستی» مربوط به کدام یک از عوامل مؤثر در قدرت ملی است؟ (به ترتیب)
- (۱) اجتماعی - بین‌المللی - فرهنگی - جغرافیایی
(۲) فرهنگی - سیاسی - بین‌المللی - جغرافیایی
(۳) جغرافیایی - فرهنگی - بین‌المللی - اجتماعی
(۴) فرامرزی - فضایی - اجتماعی - اقتصادی

« پاسخ »

گزینه ۱ پاسخ صحیح است. عوامل مؤثر در قدرت ملی: عوامل جغرافیایی: موقعیت جغرافیایی، آب و هوا، وسعت و شکل، منابع زیستی و ...
عوامل فرهنگی: درجه سواد، افتخارات ملی و ...
عوامل سیاسی: چگونگی رهبری و مدیریت سیاسی، نوع حکومت و ...
عوامل علمی و فناورانه
عوامل اقتصادی
عوامل اجتماعی
عوامل نظامی - عوامل فضایی و عوامل بین‌المللی

- ۵۸- پاسخ درست پرسش‌های زیر در کدام گزینه به ترتیب آمده است؟
- (الف) کدام گروه جزء بازیگران سیاسی اصلی و عمده جهان نیستند؟
(ب) نظریه راتزل چه نام داشت و در کدام قرن محکوم شمرده شد؟
(پ) مکیندر کدام منطقه را قلعه (دژ) جهان می‌دانست؟

- (۱) نهادهای اقتصادی و تجاری بین‌المللی - نظریه قدرت خشکی، بیستم - از رود ولگا در شرق تا سیبری در غرب
(۲) حکومت‌های نیمه‌مستقل - نظریه قدرت خشکی، نوزدهم - از رود ولگا در غرب تا سیبری در شرق
(۳) گروه‌ها و اجزای سیاسی - نظریه فضای حیاتی، نوزدهم - از رود ولگا در شرق تا سیبری در غرب
(۴) سازمان‌های مردم نهاد و حکومتی - نظریه فضای حیاتی، بیستم - از رود ولگا در غرب تا سیبری در شرق

« پاسخ »

گزینه ۴ پاسخ صحیح است.

(الف) سازمان‌های مردم نهاد و غیرحکومتی و حکومت‌های مستقل جزء بازیگران سیاسی اصلی و عمده جهان هستند.
(ب) در قرن نوزدهم، راتزل که پدر علم جغرافیای سیاسی شناخته می‌شود، نظریه فضای حیاتی را مطرح کرد. این نظریه در قرن بیستم محکوم شمرده شد.
(پ) مکیندر منطقه خشکی اوراسیا از رود ولگا در غرب تا سیبری در شرق را قلعه (دژ) جهان می‌دانست.

۵۹- کدام عبارت زیر در ارتباط با تصویر داده شده درست است؟

- (۱) توافقیها و تصمیمات سیاسی و اقتصادی حکومتها بر فضای جغرافیایی تأثیر می‌گذارد.
- (۲) سیاستها و تصمیماتی که حکومت یک کشور در زمینه اقتصاد، اشتغال و توزیع درآمد اتخاذ می‌کند، بر توزیع امکانات و تجهیزات در نواحی مختلف اثر می‌گذارد.
- (۳) تصمیم‌گیری‌های مدیریت سیاسی و اداری یک ناحیه بر فضای جغرافیایی آن ناحیه تأثیر می‌گذارد.
- (۴) وجود یک منطقه حساس بر کشمکش‌های بین حکومتها تأثیر می‌گذارد.

« پاسخ »

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. سیاستها و تصمیماتی که حکومت یک کشور در زمینه اقتصاد، اشتغال و توزیع درآمد اتخاذ می‌کند و همچنین نوع برنامه‌ریزی و بودجه‌ای که به نواحی مختلف کشور (شهر، روستا، استان و ...) اختصاص می‌دهد، بر توزیع امکانات و تجهیزات در نواحی مختلف اثر می‌گذارد. در نتیجه، ممکن است توزیع امکانات مناسب و عادلانه یا به دور از عدالت باشد و چشم‌اندازها و فضاهای جغرافیایی متفاوتی ایجاد شود. (تصویر صورت سؤال، استفاده از کار کودکان در جمع‌آوری زباله - فلیپین را نشان می‌دهد.)

۶۰- درستی یا نادرستی عبارت‌های زیر در کدام گزینه به ترتیب آمده است؟

- (الف) همه نواحی سیاسی چهار رکن اساسی دارند.
  - (ب) محل تمرکز قدرت سیاسی در هر ناحیه سیاسی، مرز ناحیه سیاسی است.
  - (پ) جغرافیا و فضای جغرافیایی بر تصمیمات سیاسی تأثیر می‌گذارند.
  - (ت) کانون ناحیه سیاسی، حد اعمال اراده سیاسی یک نظام مدیریت یا حکومت است.
  - (ث) پایتخت‌ها، ایالت‌ها و استان‌ها فضای جغرافیایی ناحیه سیاسی محسوب می‌شوند.
  - (ج) تصمیم‌گیری‌های مدیریت سیاسی و اداری یک ناحیه، بر فضای جغرافیایی آن ناحیه تأثیر می‌گذارند.
- (۱) غ - ص - ص - غ - ص - غ
 (۲) ص - غ - غ - ص - غ - ص
 (۳) غ - غ - ص - غ - غ - ص
 (۴) ص - ص - غ - ص - ص - غ

« پاسخ »

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. بررسی عبارت‌های نادرست:
 (الف) همه نواحی سیاسی سه رکن اساسی دارند.
 (ب) هر ناحیه سیاسی کانونی دارد که محل تمرکز قدرت سیاسی است.
 (ت) خطوط مرزی حد اعمال اراده سیاسی یک نظام مدیریت یا حکومت هستند.
 (ث) کانون نواحی سیاسی همان پایتخت‌ها، مراکز ایالت‌ها و استان‌ها و شهرهای مهم ناحیه‌ای یا مقر سازمان‌های بین‌المللی هستند.

۶۱- در کشورهای ..... و ..... نظارت حکومت بر همه‌ی قسمت‌های آن و همچنین ایجاد خطوط ارتباطی با مشکل مواجه می‌شود.
(۱) لهستان - الجزایر (۲) شیلی - اندونزی (۳) افغانستان - تایلند (۴) آفریقای جنوبی - لهستان

« پاسخ »

گزینه ۲ پاسخ صحیح است.

* کشورها را از نظر شکل به صورت‌های زیر طبقه‌بندی کرده‌اند:

جمع‌وجور (فشرده) - طویل - دنباله‌دار - چند تکه یا پاره‌پاره - محاطی و محیطی

* کشورهای طویل (مانند نروژ و شیلی) و پاره‌پاره (مانند اندونزی و ژاپن) از نظر نظارت حکومت بر همه‌ی قسمت‌های کشور و ایجاد راه‌های ارتباطی با مشکل مواجه هستند.